

Syrien/Irak

Der er en plan

Breitenbauch, Henrik Ø.

Published in:
Berlingske

Publication date:
2016

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Breitenbauch, H. Ø. (2016). Syrien/Irak: Der er en plan. *Berlingske*.

Syrien/Irak: Der er en plan

Af Henrik Ø. Breitenbauch, centerleder, Center for Militære Studier, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, Tirsdag den 19. april 2016, 22:00

Der er samlet set en plan for bekæmpelsen af IS, men ganske rigtigt ikke for afslutningen af borgerkrigen i Syrien. Det er to forskellige ting. Koalitionens hensigt i Syrien er en anden end den var i Afghanistan. Koalitionens indsats handler om at bekæmpe IS og om at hjælpe den irakiske stat til selvforsvar.

Stand's ulykken er første regel ved trafikuheld. Det er det, den internationale koalition forsøger at gøre i Syrien og Irak med bekæmpelsen af IS. Ligesom den efterfølgende førstehjælp er vigtig i et trafikuheld, så påkalder borgerkrigen i Syrien sig også verdenssamfundets opmærksomhed. Det er bare ikke det, som Folketinget og den internationale koalition har besluttet at adressere.

Debatten om at sende danske styrker i kamp mod IS i Irak og Syrien er vigtig. Men den kan give indtryk af, at der ikke er en plan, selvom der faktisk er det. Planen er at bekæmpe IS og bidrage til Iraks evne til selvforsvar.

Det er væsentligt, at vi som land kontinuerligt debatterer mål og midler, når de alvorlige militære redskaber tages i brug. Danmark bidrager altid kun til en større helhed, så strategien udformes blandt de vigtigste medlemmer af koalition, nemlig USA og Irak. Men netop fordi vi påtager os at være med til at løse nogle af de sværeste opgaver ude i verden, så bør vi også tænke udover bidragsniveauet og se på helheden af missionen. Af hensyn til den danske demokratiske samtale bør beslutningstagere med og uden adgangskort til Folketinget vænne sig til at prioriteringerne bliver diskuteret og evalueret. Desuden har vi som et af de få, oprindelige medlemmer af koalition en sikker plads ved bordet. En dansk debat om strategi kan i princippet bidrage til at fremme kvalitetssikringen af kampagnen mod IS.

Ud fra debatten kan man komme til at tro, at indsatsen skulle være uden demokratisk indlejring. Men der har faktisk været en lang forberedelsestid i Folketinget, og partierne har gjort flittig brug af deres spørgeret. Samtidig består koalition bag Operation Inherent Resolve af 66 lande, og den bakkes op af en stærk resolution vedtaget af et enigt FN Sikkerhedsråd.

To misforståelser er knyttet til denne brede kritik. Den første handler om, at indsatsen i Syrien bliver en gentagelse af indsatsen i Afghanistan. Den anden om, at der ikke er en plan. Men der er en plan, og Syrien-indsatsen er ikke den samme som i Afghanistan. Ingen af de to indvendinger betyder, at indsatsen automatisk vil skabe et perfekt resultat – for sådan er det at bruge militære midler.

Men det er vigtigt at hæfte sig ved de formål, der faktisk findes. Rammerne for indsatsen mod IS handler netop ikke om at afslutte borgerkrigen i Syrien og stabilisere og genopbygge landet. Ingen relevante aktører har ønsket at binde an med dette projekt – det var netop det, præsident Obama endte med ikke at påtage sig som opgave i 2013. Derfor er indsatsen i Syrien folkeretsligt motiveret ved bidrag til den irakiske stats selvforsvar. Missionen har altså ikke i første omgang til hensigt at stabilisere eller genopbygge Syrien. Det er en helt anden mission.

Et enigt Sikkerhedsråd har udtalt at IS udgør en trussel »uden fortilfælde«. Sikkerhedsrådet opfordrer derfor alle lande, der har evnen dertil, til at »bruge alle nødvendige midler (...) på det territorium i Irak og Syrien som kontrolleres af IS, for at fordoble og koordinere deres anstrengelser med henblik på at forebygge og komme de terroristiske handlinger, der specifikt er begået af IS, til livs«. Derfor, fastslår Sikkerhedsrådet videre, bør landene også »udrydde de sikre områder (IS) har etableret i væsentlige dele af Irak og Syrien«. Nogleordene »alle nødvendige midler« og »udrydde« viser en stor enighed om truslen fra IS. For præsident Obama er målet derfor at »nedbryde og i sidste ende overvinde« IS. Opgaven er dermed hovedsageligt, men ikke udelukkende, militær.

For at nå hen til målet findes der indenfor koalition fem forskellige indsatslinjer. Den første af disse er den militære. Den handler om at bidrage til de militære operationer og til kapacitetsopbygning og træning af relevante partnere på jorden. De næste er at stoppe strømmen af fremmedkrigere og penge til IS. Den fjerde er at sørge for humanitære indsatser, og den femte handler om at imødegå IS-propaganda. Der er altså en flerstreget international plan med både civile og militære elementer. Hertil kommer, at det danske bidrag – netop fordi Danmark har satset på at lære af erfaringerne fra Afghanistan – også indeholder en pakke af civile stabiliseringstiltag. Fra september indledes et program til en værdi af godt 120 mio., som skal levere basale

serviceydelser i befriede områder i Syrien med henblik på at reducere ekstremistiske gruppers indflydelse. Herudover bidrager Danmark bl.a. væsentligt til minerydning i Syrien, så man reducerer risiko for civile tab, efter kampene er slut.

Samlet set er der altså en plan for bekæmpelsen af IS, men ganske rigtigt ikke for afslutningen af borgerkrigen i Syrien. Det er to forskellige ting. Koalitionens hensigt i Syrien er en anden end den var i Afghanistan. Koalitionens indsats handler om at bekæmpe IS og om at hjælpe den irakiske stat til selvforsvar.

Alt det betyder ikke, at vi skal holde op med at tænke over, hvordan den militære indsats kan ende med fred i Syrien. Snarere tværtimod. Verdenssamfundet bør se den enorme humanitære katastrofe, som borgerkrigen i Syrien er, i øjnene. Herunder må vi blive bedre til at skabe en bæredygtig politisk fred efter konflikter og allokere ressourcer – både militære og udviklingsmæssige – til indsatsene i gråzonerne mellem krig og fred. International fred og stabilitet og lidelsesreduktion er en national kerneinteresse og værdi for Danmark, og vi bør derfor være et foregangsland i stabiliseringsindsatserne. Derfor er det vigtigt, at de danske bidrag til både Irak og Syrien allerede nu prioriterer denne dimension. Samtidig er det også klart, at vi løbende må evaluere, om indsatsen bærer frugt og om den er omkostningerne værd, og herunder om den bidrager til en løsning på borgerkrigen i Syrien.

Men det er altså ikke i første omgang det, der driver indsatsen mod IS. Der er netop tale om klassisk motivation for brug af militær magt som »last resort«, i mangel af bedre alternativer. Og selvom det ikke er nok at standse ulykken, så er det målet her.